

ДНІ НАУКИ
В НАУКОВО-ДОСЛІДНОМУ ІНСТИТУТІ УКРАЇНОЗНАВСТВА

У рамках ІХ Всеукраїнського фестивалю науки (19–21 травня 2015 р.) Науково-дослідний інститут українознавства провів низку заходів, метою яких була презентація освітянській та педагогічно-просвітницькій громадськості найновіших здобутків українознавства.

Відкриття Днів науки розпочалося з привітання директора НДІУ кандидата історичних наук Б. Галайка, який зацентрував увагу на здобутках науковців Інституту, особливо наголосивши на необхідності співпраці наукових та освітніх установ для залучення молодого покоління до дослідження специфіки та становища українського світу.

19 травня 2015 р. відбулася презентація збірника документальних матеріалів «Українське повсякдення ранньомодерної доби. Випуск 1: Волинь XVI ст.», підготовленого творчим колективом відділу історичних пам'яток українознавства НДІУ МОН України у складі В. Безпалька, М. Висотіна, І. Ворончук, М. Кучерук, Ю. Чубик під науковою редакцією кандидата історичних наук І. Ворончук. Видання було підготовлене за сприяння Центрального державного історичного архіву України в м. Києві

та громадської організації «Центр дослідження та відродження Волині». Завідувач відділу історичних пам'яток українознавства НДІУ І. Ворончук звернула увагу на перспективність наукового напрямку історії повсякдення: «В історичній науці відбулася «оксамитова революція» – поворот наукового пошуку до людини в усьому розмаїтті її проявів. Був здійснений перехід від макропроблем до мікроісторії, до дослідження життя звичайної рядової людини. Документи розкривають життєві проблеми наших предків: в яких будинках жили, яке було меблювання, чим гралися і на що хворіли їх діти. Детальніше простежується життя соціуму у період ранньомодерної доби, що дозволяє з'ясувати устрої всередині різних спільнот, виявляючи їхні особливі риси та поділ на групи». Наукові співробітники відділу історичних пам'яток українознавства НДІУ розповіли про реконструкції одягу XVI ст. на базі документів збірника (В. Безпалько) та про офіційну медицину даного періоду (М. Висотін).

20–22 травня 2015 р. авторський колектив також презентував збірник «Українське повсякдення ранньомодерної

доби. Випуск 1: Волинь XVI ст.» у Національному університеті «Острозька академія» (м. Острог, 20 травня), Рівненському краєзнавчому музеї (м. Рівне, 20 травня), Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки (м. Луцьк, 21 травня), Луцькому краєзнавчому музеї (м. Луцьк, 21 травня), Луцькому державному історико-культурному заповіднику під час проведення конференції «Любартівські читання», присвяченої 930-й річниці першої писемної згадки про Луцьк та 30-й річниці створення Державного історико-культурного заповідника у м. Луцьку (м. Луцьк, 22 травня).

У заходах також брали участь керівник громадської організації «Центр дослідження і відродження Волині» В. Дзюбак, художник, автор документальних реконструкцій одягу XVI ст. С. Шаменков, реконструктор одягу XVI ст. С. Сичевський.

19 травня 2015 р. у рамках проведення IX Всеукраїнського фестивалю науки на базі СЗШ № 111 ім. С.А. Ковпака (Дарницький р-н м. Києва) відбувся кінолекторій з демонстрацією документального фільму «Кобзар», наданого НДІУ П. Ілленком, головою Державного агентства України з питань кіно. Перед початком

демонстрації фільму до старшокласників з коротким словом звернулися наукові співробітники Інституту **С.Бойко та О. Хоменко**.

20 травня 2015 р. за ініціативою науковців НДІУ в Шевченківському національному заповіднику у місті Канів відбулася Всеукраїнська наукова конференція «Шевченкове слово та духовна наука: поліфонія у часі», приурочена 175-ій річниці виходу в світ «Кобзаря». Визначальні аспекти стратегій сучасного шевченкознавства окреслили у своїх виступах **М.Піняк**, в. о. генерального директора Шевченківського національного заповідника, **Б.Галайко**, директор НДІУ, **А. Зінченко**, заступник директора НДІУ, наукові співробітники Шевченківського національного заповідника та Інституту українознавства. Серед запрошених гостей особливий інтерес викликали виступи **В. Піскун**, д. і. н., завідувача відділу джерел з новітньої історії України Інституту археографії та джерелознавства імені М.С. Грушевського («Чужина в поезії Тараса Шевченка як культурно-ментальна інакшість у дуалізмі співвіднесення «свій – чужий»), **Ю. Сиротюка**, директора НАЦ «Українські студії стратегічних досліджень» («Проблеми методів і форм революційної боротьби кризь призму Шевченкової творчості»), **Н. Гавдиди**, к. філол. н., доцента кафедри української та іноземних мов Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя («Шевченкоцентризм як домінанта творчих практик Б. Лепкого»), **С. Брижиської**, к. і. н., заступника генерального директора з наукової роботи Шевченківського національного заповідника («Будівля

музею Т. Г. Шевченка в контексті європейського розвитку архітектури 1910–30-х рр.»).

Особливий акцент і у виступах, і під час обговорення учасники Всеукраїнської наукової конференції «Шевченкове слово та духовна наука: поліфонія у часі» зробили на проблематиці суспільної рецепції Т. Шевченка у період сучасної боротьби України.

Важливою складовою конференції стала також презентація книги «**Тарас Шевченко у пам'яті поколінь**», упорядкованої тернопільськими ентузіастами життя і чину Великого Кобзаря – Є. Філем, М. Ротманом, О. Гуцаловим.

21 травня 2015 р. відбулася презентація книги д. і. н., професора **Марини Гримич** «Бранзолія», виданої видавництвом «Дуліби». Авторка представила «польові дослідження» життя українських спільнот у Бразилії, поділилася власними враженнями від побуту, культури та способу господарювання наших земляків в українських колоніях. Пізнавальною була розповідь дослідниці про історію великого переселення українців до Південної Америки, про їхні зусилля опанувати новий, незнаний їм простір, своєрідну «консервацію» впродовж багатьох десятиліть громадами українців Бразилії мовно-етнографічних особливостей українства кінця XIX ст. Власне, «Бранзолія» Марини Гримич прикметна пильною увагою до всіх аспектів «бразильсько-українського» життя – легенд і міфів, якими заманювали вербувальники українських селян пливати за океан, смаків та запахів Бразилії, з якими вперше знайомилися переселенці, побуту та архітектури українських колоній, ролі церкви в збереженні й

плеканні української ідентичності, весільного обряду.

Відділення «Філія Гуцульщина» НДІУ (завідувач **П. Шкрібляк**) спільно з установами культури, освіти та НПП «Верховинським» організувало проведення **21 травня 2015 р.** круглого столу на тему: «**Основні аспекти наукової праці відділення «Філія Гуцульщина» НДІУ**», присвяченого Дню науки та Міжнародному дню музеїв. Під час обговорення питань збереження та примноження природно-екологічної та історико-культурної спадщини Верховинщини йшлося про організацію науково-пошукової роботи для одержання відомостей про визначні пам'ятки і місця сільських населених пунктів Верховинщини (**І. Зеленчук**, ст. наук. співробітник відділення), було представлено науково-пошуковий проєкт «*Генеалогія бистрецьких родин*» (**Я. Зеленчук**, к. і. н., ст. наук. співробітник відділення). Учасниками круглого столу ухвалено наукові рекомендації, 11 учасників круглого столу нагороджено грамотами Верховинської РДА, 30-и – вручено книги «Верховинщина за 20 років незалежності України».

Підсумовуючи проведення Днів науки, директор НДІУ Б. Галайко підкреслив, що перспективи розвитку українознавства як сучасної комплексної дисципліни полягають саме в поєднанні опертих на сучасну методологію теоретичних студій та впровадження здобутків українознавства в практику освітнього та суспільно-культурного життя України.

Тетяна БОЙКО

кандидат філософських наук,
завідувач відділу освітніх технологій
та популяризації українознавства НДІУ